

VÁNOČNÍ DÁREK

Námět: M. Štětková

Zařazení dle Standardu finanční gramotnosti pro střední školu

Finanční produkty – přebytek finančních prostředků

Předpokládané znalosti z matematiky

Procentový počet, operace s desetinnými čísly

Zadání

Jirkův otec je nadšený sportovec. Mimo aktivní cyklistiky sází také Sportku. Měl štěstí a v posledním tahu vyhrál 100 000 Kč. Rozhodl se, že výhru hned neutratí, ale všechno výhodně uloží tak, aby Jirka za 5 let získal víc peněz. Rozhodl se, že koupí státní dluhopisy.

Vysvětlil Jirkovi, že to jsou cenné papíry, za které po určitém období stát vyplatí původní sumu peněz, kterou navýší o předem dohodnutý výnos, který je vyjádřen tzv. „úrokovou sazbou“.

Četl totiž v novinách, že ministerstvo financí právě vydalo tzv. „Vánoční dárek“, to je 5 druhů státních spořicí dluhopisů:

1. Diskontovaný dluhopis, který má splatnost 1,5 roku
2. Kupónový dluhopis, který má splatnost 5 let
3. Reinvestiční dluhopis, který má splatnost 5 let
4. Protiinflační dluhopis, který má splatnost 6,5 roku
5. Prémiový dluhopis, který má splatnost 3 roky

Otec se rozhodl pro kupónový dluhopis. Výnos z něj bude vyplácen každý rok ve stanovené datum na peněžní účet majitele dluhopisu, úroková sazba se každý rok zvyšuje. Úroková sazba je pro tento dluhopis stanovena následovně:

- za 1. rok.....1 %
- za 2. rok.....2 %
- za 3. rok.....3 %
- za 4. rok.....4,5 %
- za 5. rok.....6 %

1. úkol:

Zjisti pro každý rok, jak velký výnos (v Kč) z dluhopisu otec získá (bez zohlednění zdanění výnosů).

2. úkol:

Kolik korun navíc získá otec za dluhopis po pěti letech?

3. úkol:

Mohl by si Jirka za získané peníze navíc koupit kolo?

K zamyšlení:

Proč jsou výnosy zdaněny? V jaké výši jsou výnosy zdaněny?

Kdo může v České republice sázet? Kdo tyto podmínky stanovuje a proč? Je sázení vhodný způsob získávání peněz?

Jak investovat volné finanční prostředky? Co víš obecně o cenných papírech?

Informace o dluhopisech můžeš nalézt třeba zde: <http://www.sporicidluhopisycr.cz/>.

Možný postup řešení, metodické poznámky

1) Při řešení prvního úkolu vypočítáme výnos za každý rok:

1. rok:	1 %	z 100 000 Kč	$0,01 \cdot 100\,000 \text{ Kč} = 1\,000 \text{ Kč}$
2. rok:	2 %	z 100 000 Kč	$2 \cdot 1\,000 \text{ Kč} = 2\,000 \text{ Kč}$
3. rok:	3 %	z 100 000 Kč	$3 \cdot 1\,000 \text{ Kč} = 3\,000 \text{ Kč}$
4. rok:	4,5 %	z 100 000 Kč	$4,5 \cdot 1\,000 \text{ Kč} = 4\,500 \text{ Kč}$
5. rok:	6 %	z 100 000 Kč	$6 \cdot 1\,000 \text{ Kč} = 6\,000 \text{ Kč}$

2) Tatínek získá po pěti letech: $1\ 000\ Kč + 2\ 000\ Kč + 3\ 000\ Kč + 4\ 500\ Kč + 6\ 000\ Kč = 16\ 500\ Kč$. Tento celkový výnos nezohledňuje každoroční zdanění výnosů.

3) Jirka si za získané peníze navíc může kolo určitě koupit.

Postřehy z pilotáže

Aktivita *Vánoční dárek* se zdá být pro žáky poměrně jednoduchá. To je splněno v případě, že žáci byli již obeznámeni s pojmy cenný papír, výnosy, úrok a zdanění. Obtíže mohou nastat ze strany žáků v případě požadavku, aby vysvětlili rozdíl mezi jednotlivými dluhopisy. Velmi často žáci nedokáží jednotlivé dluhopisy od sebe odlišit. Tento problém pomůže vyřešit nabízený internetový odkaz v části K zamyšlení. Zajímavé byly názory na cenu nového kola. Vyskytly se námitky, že „nadšený“ sportovec by si za získané peníze kolo koupit nemohl.

Nejvíce žáky zaujala problematika sázení, zejména sázení jako vhodného způsobu získávání peněz. Část žáků si sice někdy vsadila (byly uváděny různé podoby), ale sklony k závislosti odsoudila většina z nich, což demonstrovali i na negativních příkladech. Diskuzi vyvolala otázka: Kdo může v ČR sázet? A to ohledně věku sázejícího. Má, či nemá platit zákonem stanovená horní hranice pro sázení a hazardní hry?

Velmi přínosné byly také otázky, pomocí nichž si žáci mohou osvojit vědomosti v oblasti investování. Právě u těchto otázek byly spousty nejasností, což pochopitelně souvisí s minimální praktickou zkušeností žáků.